

Denumirea programului de studii	Asistență Socială
Ciclul	I Licență
Denumirea cursului	Psihologia și sociologia comportamentului deviant
Facultatea/catedra responsabilă de curs	Psihologie și Psihopedagogie Specială/Catedra Asistență Socială
Titular de curs	Vîrlan M., dr., conf. univ., Lapoșina E. dr., conf. univ
Cadre didactice implicate	Vîrlan M., Dița M.
e-mail	maria_virlan@yahoo.com , patricia07@mail.ru

Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					contact direct	Studiu individual
F.02.O.010 zi	5	I	II	150	75	75
F.02.O.013 f/f	5	II	III	150	36	114

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii

Cursul face parte din disciplinele fundamentale de la specialitatea Asistență Socială; este orientat spre formarea competențelor profesionale de bază în urma studierii și cunoașterii specificului personalității persoanelor cu tulburări comportamentale a potențialilor beneficiari asistențiali. Un viitor asistent social trebuie să cunoască teoriile explicative a apariției comportamentului deviant pentru ca ulterior să poată contribui, prin acțiuni, metode și tehnici specifice, la reintegrarea socială și familială a acestor persoane.

Cursul „*Psihologia și sociologia comportamentului deviant*” este o disciplină distinctă a psihologiei și sociologiei care studiază particularitățile comportamentului deviant, tipologiile de personalitate deviantă și modul în care asistentul social, împreună cu echipa multidisciplinară, intervine pentru depășirea situațiilor problematice și de criză generate de comportamentul și acțiunile acestor persoane. Obiectivele de bază ale cursului constau în dezvoltarea cunoștințelor și abilităților de analiză științific fundamentată a comportamentului deviant, formarea de deprinderi de identificare a factorilor și circumstanțelor de personalitate care au condiționat actul antisocial dar și propunerea unor modalități de intervenție profesionistă pentru recuperarea și reintegrarea socială a persoanelor cu comportament deviant.

Cursul se prezintă ca o parte componentă a programului de pregătire a specialiștilor în asistența socială pentru ulterioara activitate.

Competențe dezvoltate în cadrul cursului

1. să posede capacități de evaluare complexă psiho-sociologică și asistențială a beneficiarilor cu tulburări comportamentale ,operaționalizînd conceptele teoretice utilizate în psihologie și sociologie
2. Să ofere asistență specializată persoanelor cu tulburări de comportament, în dependență de cauzalitatea acestora
3. să poată împărtăși o atitudine empatică și asertivă, atitudini pozitive față de valorile general umane, multicultural, etico-profesionale și le va aplica în relațiile cu ambianța socială și în cadrul profesiei.
4. să identifice infractorii și manifestările lor comportamentale în așa fel ca pe parcursul intervenției să reușească să realizeze profilul psihologic a acestora
5. să realizeze și să pună în aplicare un proiect de reeducare a infractorilor utilizînd sistemele terapeutice recomandate
6. să aplice toate măsurile de intervenție asistențială în vederea realizării activităților profilactice sau preventive care să înlăture cauzele și condițiile care duc la adoptarea unor conduite delictive în rândul minorilor
7. să utilizeze diverse abordări ce se practică în vederea vindecării comportamentelor compulsive, oferind consiliere persoanelor cu diferite adicții aplicînd tehnici comportamentale și interpersonale
8. să ofere consiliere jertfelor cultelor distructive ținînd cont de particularitățile acestui tip de consiliere

9. să propună și să aplice un model/training de modificare a comportamentului agresiv la copii, ținând cont de pașii consecutivi și implicând în activitate părinții și pedagogii acestora.
10. să intervină ca profesionist în cadrul echipei multidisciplinare în vederea prevenirii și combaterii violenței domestice
11. să aplice în munca asistențială managementul pacientului suicidal și să țină cont de regulile de consiliere a persoanelor cu intenții suicidare
12. să aplice corect metodele și tehnicile de lucru cu persoanele cu devieri comportamentale legate de viața sexuală
13. să poată analiza tot spectrul de probleme legate de manifestările psihomorale și psihocomportamentale ale indivizilor cu comportament deviant, dar și cele ce țin de propriile acțiuni și conduite în fiecare caz concret să denote profesionalism la toate fazele intervenției cu fiecare caz în parte, ținând cont de abordarea individualizată în asistența socială dar și de prevederile Codului etic al profesiei de asistent social

Finalități de studii

1. să facă o caracteristică psihosocială generală a devianței
2. să contureze categoriile de teorii explicative ale comportamentului deviant cu toate specificitățile acestora
3. să identifice toate categoriile de devieri comportamentale, analizând factorii determinanți și modalitățile de înlăturare a acestora
4. să categorisească tipurile de infractori
5. să prezinte sistemele terapeutice în lucrul cu infractorii, proiectând un demers de sprijin în vederea restructurării personalității acestora
6. să analizeze delicvența juvenilă ca formă a devianței, precum și profilaxia comportamentului deviant în rândul minorilor
7. să descrie comportamentul adictiv și tipologia adicțiilor, ca formă a comportamentului deviant, cu toate particularitățile psihologice și sociologie ale indivizilor cu astfel de comportament
8. să facă o caracteristică a activității cultelor distructive, care duc la desocializarea persoanei și generează mari modificări ai structurii personalității
9. să cunoască agresivitatea, cu toate formele sale de manifestare, atât ca caracteristică general umană, cât și ca formă a devianței de comportament
10. să descrie violența domestică ca fenomen psiho-social și ca formă a devianței comportamentale
11. să identifice semnele comportamentale a persoanei cu intenții suicidare și să însușească managementul pacientului suicidal
12. să descrie devierile în comportamentul sexual
13. să argumenteze raportul dintre patologii psihice și cele comportamentale.
14. să argumenteze rolul asistentului social în lucrul cu persoanele cu comportament deviant

Precondiții

1. Discipline anterior studiate: *Teorii și metode în Asistența Socială, Introducere în asistența socială, Psihologia dezvoltării*
2. Condiții prealabile:
- operaționalizarea cu termenii de specialitate din domeniul asistenței sociale: beneficiar, tulburări comportamentale, consiliere, echipă multidisciplinară, psihologie, sociologie, devianță, etc

Unități de curs

- Tema 1. Caracteristica psihosocială a devianței.
- Tema 2. Teoriile explicative biologice ale devianței.
- Tema 3. Teoriile explicative sociale ale devianței.
- Tema 4. Teoriile explicative psihologice ale devianței.
- Tema 5. Factorii devianței comportamentale.
- Tema 6. Comportamentul anti-social –comportamentului delincvent al copilului.
- Tema 7. Metode și tehnici de lucru folosite în asistența socială a delincvenților.

Tema 8. Prevenirea delincvenței.

Tema 9. Copiii străzii.

Tema 10. Caracteristica psihosocială a infractorilor.

Tema 11. Devianța școlară.

Strategii de predare și învățare

1. Prelegere interactivă prin: expunere, explicare cu aplicarea de tehnologii informaționale
2. Prelegere clasică
3. Brainstorming
4. Lucrul în grup
5. Analiza studiilor de caz
6. Simularea

Strategii de evaluare

Prin examen în scris, care se constituie din:

- Proba I de evaluare curentă: lucrare de control în baza materialului teoretic predat-învățat
- Proba II de evaluare curentă: Analiza activității individuale a studentului(portofolii, referate, comunicări)

Proba finală – examen scris

Bibliografie

Obligatorie

1. Albu, E. *Manifestări tipice ale devierilor de comportament la elevii preadolescenți. Prevenire și terapie*, București: Editura Aramis Print, 2002.
2. Balica, M., Horga I., Fartușnic, C., *Elevi în situații speciale: devianți și supradotați. Modulul al II-lea-Perfecționare*, București: Comunicare.ro, 2012.
3. Butoi T. *Psihologie judiciară. Curs universitar – abordări teoretice și practice*. București: Trei, 2012.
4. Dolea I., Zaharia V., Prițcan V., Buciuceanu-Vrabie M., *Fenomenul delincvenței juvenile în Republica Moldova, Chișinău: Editura „Cartea Juridică”, 2012.*
5. Deteșan A., Fiscuci C., Racolța N., *Modificarea comportamentului infrațional al tinerilor și minorilor care au comis fapte penale, Cluj-Napoca: Editura LIMES, 2003.*
6. Hudițeanu, A., *Devianța comportamentală la elevi. Cunoașterea, prevenirea și soluționarea devierilor comportamentale ale elevilor*, Sibiu: Editura Psihomedica, 2001.
7. IRP, “Ghidul pentru specialiști din domeniul justiției juvenile”, Chișinău, 2004.
8. Rădulescu S. M. *Sociologia devianței și a problemelor sociale*. București: Lumina Lex, 2010.
9. Vîrlan M. *Problema comportamentului deviant la preadolescenții contemporani. Teza de dr. șt. Psihologice, Chișinău 2003.*
10. Vîrlan M.; Frunze O. *Aspectele resocializării delicvenților minori. În Dimensiuni contemporane în formarea personalității copilului și adolescentului. Ch.: Tipografia „Reclama”, 2014. pp. 234 – 238.*
11. Dița, M.; Vîrlan, M. *Rolul echipei multidisciplinare în profilaxia comportamentului deviant. În Probleme ale științelor socioumane și modernizării învățământului. Ch.: Tipografia UPS ”Ion Creangă”, 2014, pp. 442-449.*

Opțională

1. Blandul, C., V., *Psihopedagogia comportamentului deviant*, Ed. Aramis, Colecția: Arta predării, 2012.
2. Neamțu, C. *Devianța școlară*, Iași: Editura Polirom, 2003.
3. Ogien, A., *Sociologia devianței*, Iași: Polirom, 2002.
4. Petcu M. *Delicvența, Repere psihosociale*, Editura Dacia, Cluj – Napoca, 1999.
5. Rădulescu. S. *Devianță, criminalitate și patologie socială*. București, 1999.
6. Rusnac. S. *Psihologia dreptului*. Chișinău, 2000.
7. Vîrlan, M.; Dița, M. *Metode și tehnici de comunicare a asistentului social cu delicvenții minori. În:*

Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă”
Str. Ion Creangă, nr. 1 MD – 2069, Chișinău, Republica Moldova
creangaups@yahoo.com

Probleme ale științelor socio-umane și modernizării învățământului. Vol. I, coord. Racu Ig., Ch.: Tipogr. UPS „Ion Creangă”, 2012, p. 179-185.

8. Vîrlan, M.; Șleahțișchi, M. Organizarea activităților de psihoprofilaxie a comportamentului deviant în școală. În: *KREATICON „Creativitate-Formare-Performanță”*. Ediția a IX-a. Iași: PIM, 2012, p.59-65